

La indústria del llibre? Bé, gràcies

(<http://www.ub.edu/blokdebid/ca/content/la-industria-del-llibre-be-gracies>) [1]

Enviat per [Amadeu Pons](http://www.ub.edu/blokdebid/ca/users/amadeu-pons) (<http://www.ub.edu/blokdebid/ca/users/amadeu-pons>) [2] el Dc, 04/10/2017 - 00:00

Amadeu Pons i Serra

Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Universitat de Barcelona

Turrin, Enrico. *The book sector in Europe: facts and figures*. [Brussels]: Federation of European Publishers, 2017. 19 p. Disponible a: http://fep-fee.eu/The-Federation-of-European-844?mc_cid=0bca001f3a&mc_ei... (http://fep-fee.eu/The-Federation-of-European-844?mc_cid=0bca001f3a&mc_cid=636b865bb7) [4]. [Consulta: 21/09/17].

D'informes i d'estadístiques al voltant del llibre se'n publiquen regularment diversos, i són dedicats a aspectes diferents (producció, comerç interior i exterior, hàbits de lectura...) i a tipus d'obres diferents (llibre universitari, infantil i juvenil, còmic...). Els seus productors són normalment els organismes de l'Administració o del sector que disposen de les dades.

Aquest tipus de treballs, que podríem qualificar com d'una vessant particular de la bibliometria *avant la lettre*, existeix des de fa anys, i ens serveix per prendre el pols anual a la indústria i constatar l'evolució de determinats indicadors que, a més de donar-nos un coneixement general, a alguns els pot ajudar a

prendre decisions estratègiques. Per exemple, interessa saber si el llibre electrònic va introduint-se al mercat, o saber el preu mitjà del llibre, la tirada mitjana, la distribució i evolució de la producció pels grans grups de matèries, etcètera.

Qui estigui interessat a trobar una recopilació àmplia i actualitzada de tota mena d'informes d'aquesta mena ho té fàcil, perquè l'Escola de Llibreria manté un apartat dins del seu blog amb els enllaços corresponents:

<http://bd.ub.edu/edl/ca/fonts-informacio-informes> (<http://bd.ub.edu/edl/ca/fonts-informacio-informes>) [5].

El treball que tenim ara mateix entre mans, de 19 pàgines, fa referència a la indústria del llibre a escala europea, amb dades acumulades des del 2006. És publicat per la **federació europea d'editorials** (<http://fep-fee.eu/>) [6], entitat que compleix enguany el seu cinquantè aniversari de creació –Espanya s'hi incorporà el 1986, una vegada que va entrar a formar part de la Unió Europea–.

Els aspectes tractats es reparteixen en 13 capítols, començant per la dimensió europea de la indústria del llibre. Pel que fa al volum de negoci, el 2008 va començar un decreixement que va tocar fons el 2014. Des del 2015 s'observa una represa clara de les xifres positives d'aquest indicador. El que no ha parat de créixer en els deu anys que recull l'estudi és el nombre total de títols publicats (tret d'una excepció el 2014). La darrera dada, del 2015, indica que foren 575.000 els títols nous publicats.

Quant al nombre de llocs de treball directes en el sector de l'edició, la tònica és d'un lleuger descens en el període estudiat. La darrera xifra, de 2014, és de 150.791 treballadors (el 2008 havia estat de 169.400). Per contra, el nombre

d'empreses editores presenta una evolució positiva (tret de l'any 2012). La darrera dada disponible indica que a Europa hi ha 29.123 editorials actives.

Si observem les dades a escala estatal, constatarem que Espanya forma part de l'equip de primera divisió quant a volum de vendes, després d'Alemanya, el Regne Unit i França (per aquest ordre). La publicació de llibres electrònics representa un 6 o un 7 % del conjunt del negoci a Europa (per a aquest tipus de material encara no hi ha una metodologia estandarditzada per homogeneïtzar les dades entre països), però ofereix una notable disparitat entre els estats. Així, si a Espanya i França es calcula que el negoci del llibre electrònic representa un 3 % del total de la indústria, la proporció arriba fins a un 11,50 % al Regne Unit.

Semblantment, el país que publica un nombre més gran de títols en termes absoluts és el Regne Unit, seguit d'Alemanya, França, Espanya i Itàlia. Però si posem en relació el nombre de títols publicats amb la població dels respectius països, els líders són Islàndia i Estònia (amb més de 2.000 títols anuals per milió d'habitants). A Espanya, juntament amb Alemanya, Àustria i Grècia, se'n publiquen entre 750 i 1.000. En paral·lel, s'observa una lenta però constant disminució de les tirades mitjanes (a Espanya, de 3.790 exemplars el 2010, s'ha passat a 2.810 el 2015).

I pel que fa als tipus diversos de llibres, quina evolució s'observa en xifres de negoci? L'estudi estableix quatre grans categories. El llibre de text no universitari experimenta, entre 2006 i 2015, un augment del 5 % (del 14,8 al 19,9 %); per contra, el llibre acadèmic i professional va de baixa: s'observa un decreixement d'un 10 % en la dècada estudiada (del 29,4 % al 19,5 %). La literatura infantil i juvenil es manté amb lleugeres oscil·lacions, però amb un saldo positiu entre el 2006 (8,3 %) i el 2015 (12,2 %). Finalment, el llibre comercial «normal», que representa el plat fort del menú, manté també un diferencial positiu entre els dos anys: 47,5 - 48,4 %.

Un altre aspecte interessant de la indústria del llibre són els punts de venda. Si bé és un fet innegable l'augment de la compra de llibres en línia, capitalitzada per la multinacional Amazon i altres grans empreses, la llibreria física aconsegueix un paper específic i complementari, com a agent cultural de proximitat –més enllà de la simple venda d'exemplars– i pel paper del llibreter com a mediador i conseller dels lectors. La darrera xifra disponible de llibreries a escala europea és del 2014: 27.801 establiments, mil més que l'any anterior; en aquest any es va trencar la tendència a la baixa per aquest concepte (el 2010 hi havia hagut 32.275 llibreries).

Les xifres d'aquest indicador per països mostren que Alemanya n'és la capdavantera, amb més de 4.000 llibreries en total, seguida d'Espanya i Itàlia en segon lloc, amb un nombre d'entre 3.000 i 4.000 llibreries per Estat. Però si considerem la quantitat de llibreries pel nombre d'habitants de cada país, veurem que Grècia ocupa el primer lloc (amb més de 10 llibreries per cada 100.000 habitants), mentre que un segon grup força nombrós (Espanya, Alemanya i cinc països més) compten amb un nombre d'entre 6 i 10 llibreries per cada 100.000 habitants, més que no pas les 4-6 llibreries per 100.000 habitants de França, Itàlia, Àustria i sis països més.

El darrer capítol que comentarem és el tretzè, que fa referència als hàbits lectors. Es presenten dos índexs. Per un cantó, el percentatge de població de 25 anys o més que ha llegit almenys un llibre a l'any. Hi ha països en què el clima hi ajuda: a Islàndia són el 93 % (2011). Les dades per a Espanya indiquen que el 2007 era el 60,8 % de la població que complia aquesta condició, mentre que al 2011 es nota un petit descens: 58 %. Tot i que hi ha una varietat important entre uns països i uns altres, no es pot dir pas que Espanya es trobi a la cua en aquest punt. Del nostre entorn, ens supera França, però tenim un nivell similar a Portugal i estem millor que Itàlia.

L'altre índex és el dels «grans lectors», els que declaren que llegeixen 10 llibres o més a l'any. També en aquest cas Islàndia s'emporta la palma, amb el 35,1 % de la població. A Espanya són l'11,7 %, lluny del 17,3 % d'Itàlia.

Aquest és –segons diu el president de la federació a la presentació– la primera vegada que es recopilen aquestes dades a escala europea, tot i que ja es venien recollint per cada país des de fa dècades. La indústria del llibre europea, que és la més important de les indústries culturals del continent, és líder mundial. A Europa se celebren les fires del llibre més importants del món i el conjunt de sectors involucrats en la cadena de valor del llibre, des dels autors fins als llibreters, ocupa entre 600.000 i 700.000 persones. Més enllà de les grans xifres, els bibliotecaris i els llibreters hem de ser coneixedors de les tendències de tot aquest món per adaptar-nos-hi i fer cada dia més bé la nostra feina.

Nota. Aquesta ressenya es publica simultàniament al **[Blog de l'Escola de Llibreria \(http://bd.ub.edu/edl/ca/la-industria-del-llibre-be-gracies\)](http://bd.ub.edu/edl/ca/la-industria-del-llibre-be-gracies)** [7].

Like 7

(<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.ca>)
El Blok de Bid de la **Facultat de Biblioteconomia i Documentació de Barcelona** (<http://www.ub.edu/biblio>)
està subjecte a una llicència de **Reconeixement 3.0 No adaptada de Creative Commons**

(<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.ca>)

Creat a partir d'una obra disponible a

<http://www.ub.edu/blokdebid>

(<http://www.ub.edu/blokdebid>)

Els permisos addicionals als d'aquesta llicència es poden trobar a

<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.ca>

(<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.ca>)

Aquest web fa servir tecnologies: **Drupal**

(<http://drupal.org/>).

Facultat de Biblioteconomia i Documentació

(<http://www.ub.edu/biblio>).

Melcior de Palau, 140

08014 Barcelona

Telèfon: +34 934 035 770

Intranet

URL d'origen: <http://www.ub.edu/blokdebid/ca/content/la-industria-del-llibre-be-gracies>

Enllaços

[1] <http://www.ub.edu/blokdebid/ca/content/la-industria-del-llibre-be-gracies>

[2] <http://www.ub.edu/blokdebid/ca/users/amadeu-pons>

[3] <http://www.ub.edu/blokdebid/ca/category/etiquetes/llibres-edicio-europa>

[4] http://fep-fee.eu/The-Federation-of-European-844?mc_cid=0bca001f3a&mc_eid=636b865bb7>

[5] <http://bd.ub.edu/edl/ca/fonts-informacio-informes>

[6] <http://fep-fee.eu/>

[7] <http://bd.ub.edu/edl/ca/la-industria-del-llibre-be-gracies>